

Bredbandsstrategi 2016

1 Inledning

Tillgång till bredband, fiber för datakommunikation, är en strategisk utvecklingsfråga. Kommunens och nationens mål är att 90 procent av hushållen och företagen ska ha tillgång till bredband med minst 100 megabit per sekund till år 2020. Redan till 2017 är målet att 40 procent av befolkningen ska ha tillgång till snabbt bredband.

Vid årsskiftet hade cirka 25 procent av kommunens invånare fiberanslutning. Den relativt sett låga anslutningsgraden gör att Värmdö ligger på 179 plats i en kommunranking, som Post- och telestyrelsen sammanställt.

För att möta det digitala samhällets behov av snabb och säker kommunikation krävs ett fibernät som bas. Ett nät med i stort sett obegränsad kapacitet som kan kompletteras med mobila tjänster och trådlösa nät (wlan och wifi).

För att främja bredbandsutbyggnaden i Värmdö bör kommunen delta i planeringen av bredband till tätorter, områden med tät bebyggelse, landsbygd och skärgård. Största delen av bredbandsutbyggnaden är i likhet med de mobila telenäten tänkt att byggas ut av bolag som opererar på marknaden. För att underlätta utbyggnaden är kommunen öppen för att teckna samverkansavtal med operatörer som medverkar till snabb utbyggnad av bredband. Kommunen planerar även att underlätta utbyggnaden genom olika administrativa insatser.

2 Vision - Fiber åt folket

Ett snabbt och högklassigt bredband har stor betydelse för kommunen tillväxt och attraktionskraft. Både för kommunen som serviceorganisation, lokalt näringsliv och för medborgare är tillgång till bredband allt viktigare. Inom alla områden i samhället pågår en mycket snabb utveckling inom ITK-området där fiber utgör basen i en allt snabbare kommunikation som håller på att skifta från nedladdning till uppkoppling.

Bakomliggande riksdagsbeslut

Nationella mål för bredbandsutbyggnad och utredningen Effektivare bredbandsstöd 2013:47

Uppföljning och uppdatering

<Ange Ansvarig enhet> ansvarar för uppföljning och uppdatering av detta styrdokument.

Allt fler kommunicerar via sociala media, ser på TV via fiber, eller utnyttjar olika onlinetjänster. Företag använder e-tjänster i sin administration och erbjuder alltmer varor och tjänster via e-handel. Allt mer av kommunens administrativa tjänster kan erhållas som e-tjänst. I en nära framtid räknar många med att mer utbildning och även social vård och omsorg kommer att innehålla inslag av e-tjänster, till exempel undervisning eller övervakning via nätet.

Kommunen behöver med andra ord samma höga kvalitet och kapacitet som medborgare och näringsliv. Genom att främja och underlätta externa aktörers bredbandsutbyggnad på kommersiella villkor räknar kommunen med att få tillgång till fiber med hög kapacitet till alla kommunala verksamheter.

Tillgång till fiber i hela kommunen bidrar till att nå vision 2030, där en virtuell mötesplats är en del. Till år 2020 räknar kommunen med att 90 procent av medborgare och företagare har tillgång till 100 Mbit per sekund.

Syftet med denna strategi är att på en övergripande nivå fastställa hur Värmdö kommun ska agera för att utveckla en digital agenda.

Bredbandsstrategi 2016 är främst ett verktyg för kommunens samordning av insatser för att nå målet, men också en plattform för att kommunicera med den primära målgruppen för bredbandsstrategins slutresultat, nämligen medborgaren, näringsliv och företag som producerar och tar del av digitala tjänster.

3 Bakgrund

Sverige är idag halvvägs till målet med 90-procentig tillgång till fiber 2020. Det är främst i tätorter som utbyggnaden skett och sker i allt snabbare takt. Tillgången till fiber är viktig för allt fler. Kommuner och landsting utvecklar allt fler digitala tjänster. Inom näringsliv och service behövs snabbare och säkrare IT-uppkopplingar för kommunikation, bokföring med mera. Bland medborgarna växer efterfrågan på nöjes-IT i form av streaming av filmer och kommunikation via sociala medier snabbt.

För att kunna trygga tillgången till snabb och säker webb-uppkoppling krävs fiberanslutning. Övergångsvis kan uppkoppling via koppartråd och 3G och 4G (trådlöst bredband) nyttjas, men det förutsätter tillgång till snabb och kapacitetsstark kommunikation via antenner i master ofta med kommunikation via fiber i något led.

I jämförelse med andra kommuner i Stockholmsregionen har en låg andel hushåll i

Bakomliggande riksdagsbeslut

Nationella mål för bredbandsutbyggnad och utredningen Effektivare bredbandsstöd 2013:47

Uppföljning och uppdatering

<Ange Ansvarig enhet> ansvarar för uppföljning och uppdatering av detta styrdokument.

Värmdö tillgång till bredband. Bland kommunens 72 olika verksamheter har endast 25 fiberanslutning. Flertalet övriga opererar via ADSL. Fem kommuner opererar via radiolänk.

4 Utbyggnadsläget

Värmdö har som skärgårdskommun en omfattande spridd, men områdesvis tät bebyggelse. I tätorterna Gustavsberg, Hemmesta, Brunn och Stavsnäs/Björkås finns mera sammanhängande tätbebyggelse.

I nuläget har cirka 25 procent av befolkningen tillgång till fiber. Det är en låg anslutningsgrad i jämförelse med andra kommuner av samma storlek. Utvecklingen av bredband sker på kommersiella villkor med en del samhällsstöd för utbyggnaden i glesbygd och skärgård. Sverige satsade tidigt på en kraftfull bredbandsutbyggnad samtidigt med utvecklingen av den mobila telefonin. Inom telefonin sattes målet att 98 procent av befolkningen skulle ha möjlighet nyttja mobiltelefon. Genom en massiv 3G-utbyggnad uppnåddes målet på kommersiella grunder, men med sämre täckning i glesbygd och skärgård.

Utbyggnaden av bredband kom igång något senare och då främst i tätorter samt inom vissa glesbygdsområden med hjälp av statliga bredbandsmiljarder. Bland annat fick Värmdö skärgård tidigt tillgång till en bredbandskabel som STOKAB la ned mellan de större öarna i hela Stockholms skärgård. STOKAB byggde även ut ett nät i Gustavsberg. Det nätet har Värmdö kommun successivt kompletterat med viss fiberutbyggnad för att kommunala institutioner ska få tillgång till fiber. Skanova har ett nät som sträcker sig från Gustavsberg till Sollenkroka och Långvik. Dessutom finns några mindre nät som andra aktörer driver.

Fortfarande saknas fiberanslutning till flera kommunala verksamheter, där det bedömts vara för kostsamt att dra fiber enbart till en viss verksamhet. Här finns möjligheten att kommersiella aktörer kan räkna med ett annat underlag för att finansiera fibrering genom att kalkylera med anslutning från privata hushåll, företag samt kommunala institutioner.

I skärgården har man under senare år på ett flertal öar genomfört förstudier för att skapa en marknad för fiberutbyggnad. Lokala föreningar och byalag har med stöd av Leader-medel och/eller anslag från länsstyrelsens bredbandsanslag byggt ut fibernät. Till utbyggnad av fibernät på Möja, Nämö och Runmarö har sammanlagt anslagits 15,5 miljoner från bredbandsanslaget 2013. Man har kunnat få 80 procent i anslag

Bakomliggande riksdagsbeslut

Nationella mål för bredbandsutbyggnad och utredningen Effektivare bredbandsstöd 2013:47

Uppföljning och uppdatering

<Ange Ansvarig enhet> ansvarar för uppföljning och uppdatering av detta styrdokument.

samt 10 procent som medfinansiering från Post- och Telestyrelsen och kommunen.

Detta innebär att ekonomiska föreningar; Nämdö fiber, Runmarö fiber och Möjaskär-gårdens fiber, äger och driver bredbandsnät i kommunen. Långsiktigt är det viktigt att klargöra hur den fortsatta anslutningen sker och hur samverkan med bland annat kommunen löses.

Parallellt sker en fortsatt utbyggnad i tätorterna. I första hand har fiber kunnat dras fram till flerbostadshusområden där kanalisering har funnits som kunnat kompletteras med tomrör för fiber. En viss utbyggnad har även skett till tätare och väl belägna småhusområden genom kampanjer som olika aktörer genomfört. Intresset för anslutning är större inom tätortsnära områden än i särskilt mera perifera landsbygdsområden.

5 IT-infrastrukturprogram

I samband med antagandet av IT-infrastrukturprogrammet 2010 tog kommunen ställning för neutrala och öppna nät för bredband och mobil kommunikation. Målsättningen är att bygga upp en IT-infrastruktur som ger medborgare, näringsliv och kommunen tillgång till snabb och tillförlitlig kommunikation över hela kommunens territorium. Genom att prioritera tillkomst av öppna och konkurrensneutrala nät hoppas kommunen skapa förutsättningar för en mångfald tjänsteproducenter att etablera sig i Värmdö. En snabb utbyggnad är viktig för kommunens tillväxt och möjliggör samtidigt för kommunen att tillhandahålla fler e-tjänster.

För att underlätta för alla medborgare att få tillgång till snabb och säker IT-kommunikation medverkar kommunen i planering av bredbandsutbyggnad, bistår aktörer administrativt, samordnar lokalisering av master för att minska miljöpåverkan, ajourhåller fakta om utbyggnad samt medverkar till samförläggning och kanalisering vid annan ledningsdragningar.

Bredbandsstrategi 2016 är en utveckling av IT-infrastrukturprogrammet och ersätter detta i och med att fullmäktige antar strategin.

6 Kommunens roll

Utgångspunkten är att bredbandsbehovet ska tillgodoses av aktörer på bredbandsmarknaden. Värmdö kommun ska hjälpa marknaden för att främja utvecklingen av elektronisk infrastruktur och bredband. Främst är det genom ansvar för samhällsplanering och prövning av lov, tillstånd med mera som kommunen administrativt kan

Bakomliggande riksdagsbeslut

Nationella mål för bredbandsutbyggnad och utredningen Effektivare bredbandsstöd 2013:47

Uppföljning och uppdatering

<Ange Ansvarig enhet> ansvarar för uppföljning och uppdatering av detta styrdokument.

medverka till utvecklingen. Men också genom samordning av grävning, tecknade av markavtal kan kommunen underlätta utbyggnaden av fiber. Se vidare under Strategi för utbyggnad av bredband i kommunen.

7 Samverkansavtal

Olika telekombolag har aviserat intresse att bygga ut bredband i kommunen. För att underlätta utbyggnaden föreslår företagen att samverkansavtal upprättas till grund för informationsutbyte och samordning mellan respektive företag och kommunen. Sedan 1997 har kommunen ett samarbetsavtal med STOKAB och sedan 2014 med TeliaSonera. Avtalen innebär inte några formella eller ekonomiska åtaganden för kommunen. TeliaSonera har ett omfattande nät till olika bebyggelseområden, men långt ifrån kommundäckande. Man erbjuder en lösning med ”öppen fiber” där andra tjänsteleverantörer via avtal får erbjuda marknaden sina tjänster. Andra aktörer är mera fria mot andra operatörer och erbjuder alla leverera tjänster i näten. Via sitt dotterbolag Skanova satsar TeliaSonera på en snabbare utbyggnad genom att erbjuda luftburen fiber, som dras via befintlig stolpinfrastruktur.

Svensk Infrastruktur har ett par mindre fibernät i kommunen. Bolaget har inte slutit samverkansavtal med kommunen.

Värmdö kommuns målsättning är att medverka till att fler aktörer kan bygga ut fiber i kommunen på marknadsmässiga villkor.

8 Strategi för utbyggnad av bredband i kommunen

För att nå uppställda mål måste en kraftfull satsning ske i Värmdö de närmaste åren med inriktningen – fiber åt folket! Till 2017 ska antalet anslutningar fördubblas och till 2020 fördubblas en gång till, från dagens cirka 25 procent till 40 och slutligen till målet 90 procent.

Kommunens målsättning är att inom något år ha fått igång utbyggnad av fiber till alla kommunens mera tät befolkade områden i och kring Gustavsberg, Hemmesta och Brunn samt till flera områden längs huvudstråk med fiber.

Inom tät bebyggda delar av fastlandsområdet ska utbyggnaden ske på marknadsmässiga grunder med utgångspunkt från bland annat tecknade samverkansavtal. Kommunen underlättar utbyggnaden genom att ombesörja nedläggning av tomrör när annan ledningsdragning sker.

Bakomliggande riksdagsbeslut

Nationella mål för bredbandsutbyggnad och utredningen Effektivare bredbandsstöd 2013:47

Uppföljning och uppdatering

<Ange Ansvarig enhet> ansvarar för uppföljning och uppdatering av detta styrdokument.

I skärgården pågår en utveckling som bör stödjas även fortsättningsvis genom beslut om medfinansiering om det krävs och genom samverkan med byalag och föreningar.

Inom mera glest befolkade områden där det saknas marknadsmässiga förutsättningar att bygga ut fiber kommer troligen utbyggnaden att, som i skärgården, ske på initiativ av lokala föreningar, byalag eller fiberföreningar. Länsstyrelsen har för programperioden 2014-2020 prioriterat utvecklingen inom länets landsbygdsområden. Inom landsbygdsprogrammet finns 3,25 miljarder för bland annat medfinansiering av bredband. I länet finns 150 miljoner kronor för stöd till fiberutbyggnad.

Särskild uppmärksamhet bör ägnas åt områden i kommunen där underlag för utbyggnad baserad på marknadsmässiga grunder saknas. Enligt reglerna för stöd i Landsbygdsprogrammet för 2014-2020 behövs ingen kommunal medfinansiering. De organ som söker ska uppfylla en rad kriterier och får sedan ett 50 procentigt bidrag för den budget som redovisas. Resterande del ska bekostas av intressenterna. I ett inledande skede är det viktigt att byalag, samfälligheter eller föreningar snabbt initierar förstudier där marknadsläge och finansieringsmöjligheter bland annat klaras ut. Närmare beskrivningar av olika områden i kommunen som kan få stöd finns redovisade i en särskilt promemoria.

Staten rekommenderar att kommunen främjar utvecklingen genom att:

- Anta en bredbandsstrategi innehållande områdesvärderingar och klusterindelning
- Upprätta utbyggnadsplaner för områden med utbyggnadspotential
- Ta fram marknadsplaner och genomföra informationsmöten.

För att underlätta för intressenter inom kommunens landsbygdsområden att söka ekonomiskt stöd från Landsbygdsprogrammet har kommunen 2015 genomfört en kartläggning. Den grupp som bevakar bredbandsfrågor i kommunen svarar för att kontakter med olika operatörer hjälper till med information om läget i allmänhet samt samordning av kontakter. Genom Leader Stockholmsbygd kan medel för förstudier sökas för programperioden 2014-2020.

9 Åtgärder för en snabbare utbyggnad

Utbyggnad av bredband främjas av kommunen genom att:

- Kommunen verkar för en öppen och konkurrensneutral bredbandsmarknad där ingen särbehandlas.

Bakomliggande riksdagsbeslut

Nationella mål för bredbandsutbyggnad och utredningen Effektivare bredbandsstöd 2013:47

Uppföljning och uppdatering

<Ange Ansvarig enhet> ansvarar för uppföljning och uppdatering av detta styrdokument.

- Kommunen bistår aktörer med information och råd vid planering och utbyggnad av fibernät.
- Kommunen upplåter utrymme i den kanalisation kommunen äger eller överlåter den på en annan huvudman som garanterar att den är öppen för alla.
- Kommunen medverkar till samförläggning genom att underlätta nedläggning av tomrör för fiber i samband med att VA byggs ut.
- Kommunen har möjlighet att pröva medfinansiering av viss fiberutbyggnad i områden där marknaden sannolikt inte kan förväntas investera i infrastruktur.
- Kommunen tecknar samverkansavtal med operatörer som söker samverkan.
- Kommunen medverkar i utbyggnaden främst med olika administrativa insatser kopplat till planering, som medverkan i styr- och arbetsgrupper, kartering av fiberförekomst i kommunens kartdatabank, samprojektering med VA där det är lämpligt.
- Företräda allmänna samhällsintressen i översikts- och detaljplanering genom att alltid beakta behov av bredbandskommunikation.
- Handlägga och pröva ansökningar om marklov, bygglov och detaljplanering enligt gängse rutiner i olika kommunala myndighetsorgan.
- Ha rutiner för klara för grävningstillstånd och tecknande av markavtal.
- Teckna markavtal på skäliga och inte diskriminerande villkor när det är aktuellt att upplåta kommunal mark.

Bakomliggande riksdagsbeslut

Nationella mål för bredbandsutbyggnad och utredningen Effektivare bredbandsstöd 2013:47

Uppföljning och uppdatering

<Ange Ansvarig enhet> ansvarar för uppföljning och uppdatering av detta styrdokument.